

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLÉ.Alapította:
DR. KISS PÁL.ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy óra 2 K 40

Kenyeret

Makó, július 25.

Kenyeret, kenyeret... kiáltotta ma hangosan, éhesen, vágyakozva, reménykedve, kétkedően, sokszorosított rekedten száz meg száz aői torok. Kenyerért emelkedett fel esdeklően sok száz kenyérkereső asszonyi kar.

Lehetetlen el nem ismerni, hogy az éhezőnek joga van a regélyki-áltáshoz, a falat kenyér után. Sajnos, el kell ismerni, hogy azok, akik futnak, eszenek, kifakadnak kenyér híján, azoknak hiányzik, azoknak kell a gyomorrelő, legszükségesebb élelmiszer.

El kell ismerni, hogy a mai viszonyok között a „kenyerkereső” szó mindket érteleme fennáll az asszonyokkal szemben. Keresnek kenyeret és keresik a kenyérüket. Ma a közepostály, de még inkább a földműves osztály asszonya nemcsak anya, háziasszony, tűzhelyfenntartó, de férfimunkát végző kenyérkereső is.

Ma, amikor a háboru kényszere a férfiem fiatalját és öregjét, minden szán bavehető hadbaszontott és hadicélokra használ fel, a honmaradt asszony kényszerült erejét szíve meghaladó munkára, amit teljesít is hűségesen, kiartóan, hősie feláldozással, meglepő eredményel.

Nem szabad elfelejteni azonban az asszonyoknak, hogy a mostani állapotok a kitartást, a gondteli önralmat, türelmet és imást csak türelmet követelnek, mert hiszen a férj, a fiu, az atya, sőt a nagyatya küzdelme, szenvedése a harc tereen ezerszerre nagyobb, a féltett távollevők önfeláldozása ezerszerre fokozottabb.

Sok száz asszony türelem fogytán, megunva a boltoz előtti kenyér utáni ácsorgást, felkerekedett ma, mint a szélvész, mint a vezér vesztette juhnyáj és Csanád-vármegye alispánja elé járult esengve, felémelt karokkal, kétségbeeső kiáltásokkal, korgó gyomorral, kenyérért.

Különböző hírek keringenek arról, hogy Csanád-vármegye alispánja mit felelt a súlyos szóra: „kenyeret.” Nem bíhetünk mást, mint hogy alapos biztató szó hangzott: el a felzokogásra, a türe met-

ten esengésre, mert az ébség nagy ur és rossz tanácsadó és ezt el kell cizítani.

Nem lehet most keresni azt, hogy a szegény kenyeretlen nép betartotta e szigoruan a kenyér-szabályokat, de az éhezőn segíteni kell, segíteni kell buzatermő, aranykászos Csánád-vármegyében. Nem következik azonban a múltból a jövődöre az, hogy egyik meg ma a holnapra va őt is.

A háboru rendkívüli állapotokat

teremtett, — ezt már mindenkinek jól kell tudni — és ehhez kell magát tartania mindenkinek, eze gényner, gazdagnak egyaránt. Ligyen a szegénynek is kenyere, de takaróskodják mindenki a végletéig, mert csak így bírjuk a megpróbáltatásokat. Kérd a férfi fegyverrel kezében, kiadjón az asszony is, szent türelemmel, reménykedő várakozással, jobb, szebb jövő felvirágosodásáig.

Vezérkarunk mai jelentése.

Budapest, július 25

Orosz hadszíntér:

Dnyesztvertől délre Obetyntől nyugatra tegnap egy támadás tűzünkbe omlott össze. Tahacovkától délnyugatra orosz felelítő támadásokat vertünk vissza, egyébként a nap csendesen telt el.

Ma reggel óta Beresteckótól délre harc fejlődött ki.

Olasz hadszíntér:

A Sujanától délre ellenség egy megújuló támadások harca fog a Cinna Maora vidéken nagy szánu olasz gyalogság háromszor indult támadásra. Minden esetben részben kizitusában véresen visszavertük.

A Monte Lebró szakaszon délután újabb erős támadás segítségével az ellenség egyik árkuakba behatolt, de újra kiverjük onnan.

A grázi hadtest egyes védelmi szakaszait e hadtest csapatai az elmúlt harcokban is kipróbált példátlan vitéz magatartás minden ellenséges erőfeszítés meghiúsult. E támadások alkalmával olasz tüzérség tüze szokatlan erősségig növekedett. Minnez hasztalan. Ellenség veszteségei naponta rendkívül súlyosak.

A Stifsti-hágón egy alpini század támadását visszavertük. A Borgotól délkeletre emelkedő magaslatokon olaszok két éjszakai támadása hiusult meg. A Role szoros vidékén a harci tevékenység olaszoknak az utóbbi napokban szenvedett óta észrevehető módon lanyhult.

Isonzó arcvonalon Santa Lucia és a Podgorától délre levő hidsánc ellen legnehezebb tüzérségi tűz irányul. A Monfa'cone gerincen levő állásaink ellen irányuló támadásait visszavertük.

Délkeleti hadszíntér:

Nincs újabb esemény.

Hófer, altábornagy.

Egy kiló cukor

Vevő: Kézit csokolom, bácsi.
Kereskedő: Szervusz. Mi szépet hoztál?

— Elküldt a feleségem, hogy visároljak egy kiló cukrot, mert baracklekvárt akar főni.

— Nagyon helyes. Nálad van az újraoltási bizonyítványod?

— Bocánat, bácsi, otthon fejeztetem.

— Nagy baj, ez a miniszteri rendelet értelmében kizárási ok, hogy ugy mondjam, semmiségi panasza.

— Boltos bácsi, olyan szegények vagyunk, hogy minden semmiség miatt panaszkodni muszáj. Most az egyszer legyen elnéző, többször nem fordul elő.

— Olyan bizalmat keltő pofád van, és én megbocsátok. Nagyon kell a cukor?

— Otthon azt mondták, hogy ne kerüljk a nélkül vissza.

— Rendben van. Segéd ur, az ötödik stelázin van egy méter-mázsa smirglipapir, szállítsa le.

— Kérem, nekem cukor kell.
— Várj sorodra, mit értesz a háborus kereskedelemhez? Üzleti elvünk, hogy cukrot egymagában nem adunk, valami csekélységet muszáj még vásárolnod.

— De nekem semmi szükségem a smirglipapírra.

— Fogd be a pofád! Hát nekem talán van? Segéd ur, guritsa szekerre azt a maradék hordó kosikenezőt.

— Ha szabad érdeklődnöm, jó az barack lekvárral?

— Elhasználható tetszés szerint. Megkened vele az ötödik kekedet és más hasonló.

— És drága?

— Csekélység, igazán szót ser érdemel. De üzleti elvünk, hogy cukrot egymagában nem adunk.

Hát a tavalyi heringet szereted e
— Bicsi kérem, annak téle van a szezonja.

— A te buta eszed szerint. I egy piszkos hagyomány, amit b

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságba kaphatók Pallagi-cégnél

terjedhető pénzbüntetés, hat hónapig terjedhető elzárás s azonkívül az eladott, illetőleg vásárolt gabonamennyiségnek kétszereséig fog büntetettetni.

Arra is figyelmeztetem a termelőköt, hogy a gabona árat mai megállapítása 1917. évi augusztus hó 15. ig érvényben fog maradni, hiábavaló számítás tehát, hogy később az árat magasabbak lesznek, éppen azért mindegyik termelő felesleges keszletet adja el a hozzáférhető vevőnek, miután fölös gabonakészletét, amelyet folyó évi október hó 15. ig eladai nem tud a Haditermény részvénytársaság ugyanis rekvirálai fogja.

Makó, 1916. évi július hó 25. én.

Gera Sámuel,
főjegyző.

NAPI HIREK

Makó, július 25.

— Az aratás. Megállapíthatjuk, hogy az idén jóval előbb fejezték be az aratást mint a múlt esztendőben. Igaz, hogy néhány nappal előbb is kezdtek, de az állandóan kedvező idő az aratástalanul engedte folyni az esztendő legfontosabb munkáját, két hét alatt alig maradt lábán álló gabona s ma, a harmadik hét végén már a szab nagyrésze is be van takarítva. Hogy milyen volt az aratási eredmény? Általános becslés szerint közepes, olyan amilyen esztendőben a gyenge esztendőben lenni szokott. Ha eemi csapás nem gyengít beuntunket, közepes termés lesz. A mértéktelen szárazság, amely jóformán május óta nem juttatott igazi mélyreható csapadékot a kaspás növényekre, egyszerűen kétségbeesítő helyzet elé állít beuntunket. Napról napra esengve nézzük a kékítő eget, s eső helyett port keverő északi szélben van csak részünk. Napról napra kevesebb a remény, hogy krumpli és kukorica lesz e a tére?

— Terménybevásárlási engedélyekért vár naponta a városháza negytermében száz számba a közönség. A tömeg nem fog reggeltől késő délig eszemeknyit sem, sőt mintha mindig többen volna a jelenkezők. Egy egy ur kiötésével meglehetősen idő telik és a negy ott levo tanító, bármily igyekezettel is fejt ki, nem győzi a munkát. Felhívja erre a körülményre az intézőség figyelmét azon reményben, hogy még legalább hat nyole egyen fog alkalmaztatni. Hiszen most igen nagyon kelet a munkások, az eddigiek szerint pedig a nép napokon keresztül kénytelen várni, amíg sorra jut. Kellő munkaerővel mindezt el lehet kerülni.

— Nagy tűz Csanádalbertin. Tegnap délután nemesak Makón és Apátfalván, de Csanádalbertin is nagy tűz pusztított Szibik Sándor ottani birtokos tanyáján fogott tüzet a termés s elégett nagyobb mennyiségű buza, szalma, a cséplőgép és az istálló. A kár megközelíti a negyvenezer koronát.

Lisztrekvirálás a malmokból

A kenyérinség ellen

Makó, július 25.

A makói kenyérboltok előtt százzal állnak az emberek s várják hogy kenyeret kapjanak. Így megy ez napok óta, a nép sorfalat áll a lisztboltok és péküzletek előtt s várják, míg rájuk kerül a sor — rendőri felügyelet mellett, s kapnak egy falat kenyeret. A legutóbbi szőr bizony hiába várnak a várakozók s üres kézzel távoznak, mert nincs kenyér, nem kapnak.

Ma délelőtt azután elfogyott a türelme a kenyérváró fogyasztóknak, leginkább asszonyoknak, s hatalmas tömeggé verődve, valóságos tüntető demonstrációt rendeztek, s elvonultak a városházára onnan a Zeidler malomba, majd a megyeházára mentek s követelték a kenyeret.

A helyzet csaknem fenyegető volt, az éhes és gyermekéik be tevő falatjait követelő asszonyok a legelkeseredettebb kifakadásokat hallották mindenkiel szemben, akit nyomorúságuk okozójának vélték.

A komoly lisztválság láttán Hervay István aisen úgy intézkedett, hogy a Gy. Varga-féle malom vállalat készletét, mintegy 80 métermázsát rekquirált és azt kiosztotta a pékek és lisztkereskedők között, úgy hogy ma este már volt liszt és holnap reggel kapható lesz már kenyér is a péküzletekben.

REGÉNY

Egy világhírű regény.

(1240)

124. fejezet.

A keserűség pohara egyre telik.

Összetörve rogyott a pamlagra és sirt.

— Oh, a kigyó! mondá bösz fájdalommal. Hej, atyámnak igaza volt, midőn bostelszerek moodotta azt a nőt! Ki tudja, hányadik életkorára vagyok én már! De irtózatossá elégtételt veszek magamnak! Összetöröm azt a pimaszt, aki férjbe adta a lányt!

Ekkor észbe jutott, hogy párbajsegédekről kell gondoskodnia. A párbiald most már kikerülhetetlen! Olyan párbaj lesz ez, minőt rég nem látott Velence — párbaj életre halálra, elkeseredett mérközés a késhagyig! Egyiknek ott kell maradnia — vagy neki, vagy a hadnagyoknak.

Misi természetétől fogva szelid fiu volt, de e pillanatban vad vágyat érzett magában a hadnagy beleiben megforgatni a kést.

Visszatért Montenuovo gróf palotájába az intendánsához, azzal a föltett szándékkal, hogy mindent elmond neki s felkéri őt, legyen

egyik párbajsegéde s kerítsen még egy másikat.

Felérván az irodába, a szolgától izgatottan kérdőzködött signor Tercenti után.

— El'uta ott! válaszolt a szolga szárazan.

— Hogy lehet az? kérdé Misi meglepetve.

— Egy félóra előtt utazott el.

— Hova?

— Nem tudom!

Maga alighanem téved! mondá Misi. Az intendáns ur egy szóval sem említette, hogy el fog utazni.

— Nem szólhatott, mert ön nem volt itt!

Misi elhallgatott, ez alighanem burkolt szemrehányás akart lenni eltávozásáért.

— Mi'or fog visszatérni a signor? kérdé Misi.

— Azt nem tudom! A signor egyáltalán semmit sem hagyott hátra.

(Folyt. köv.)

Nyiltér*)

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy férjem Varga István házunktól akaratom és beleegyezésünk nélkül eltávozott és tőlem különválva él. Ennél fogva kijelentem, hogy az ezideig és az ezután lévő adósságait ki nem fizetem és azokról semminemű felelősséget nem vállalok.

Makó, 1916. július 25.

Varga Istvánné
Hajdu Rozália.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Földhaszonbérbeadás

Oh Sámuel Vásárhelyi utca 31. sz. a lakos kiadja a Komlósi uton belől levő dűlőben Szilágyi István szomszédságában

20 kat. jó minőségű földjét

hagyma termés alá haszonbérbe. Értekezni lehet a fenti szám alatt; vagy hint a tanyán 108. sz. r.

Jó és olcsó

munkát ha óhajt, forduljon teljes bizalommal az alant irt céghez. Üzletemben ruhatisztítást, javítást, átalakítást

női és férfi ruhákban eivállalok

Kivánatra házhoz megyek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

Nagy István

szabó-mester, Hajnal-utca 14.

Haszonbérbe kiadó föld.

Nagy Gy. József, makói Kálvin utca 10. szám alatti lakos kiadja a Rákósi uton belől a második dűlőben, a deszki Kovács József-féle

9 fertály tanyaföldet,

több évre, esőleg hagymának is. Ugy szintén a belsőnyomáson, a hosszú-hegy végénél, Nagy Gy. Sámuel és Erdei szomszédságában mintegy

12-13 kat. hold föld

az 1916. év október 1. sz. napjától kezdve, több évre haszonbérbe kiadó hagyma alá is.

Értekezni lehet a fenti szám alatt a tulajdonossal.

Házeladás.

A Rákósi-utca 28. számú házam, mely áll 3 padolt szoba, konyha, kamra és még 1 szoba, konyha, szin, istálló, hamborból, nagy kelet, villany és ártezi vízvezetékkel örökáron eladó.

Értekezni lehet:

Döme Báliattal,
Vámbery utca 29. szám alatt.

Felvetetik egy ügyes kiszolgáló leány IRITZ Sámuel özv. cégnél.

Szőlőföld eladás

Az ó kortyogóban 2 napos földem, szép természettel együtt ELADÓ, valamint 3 járandóm hagymának kiadó.

Értekezni lehet:

Nagy Istvánnal
Kosuth szobor mellett.

Here széna rudasban kapható IRITZ MIKSÁNÁL

Egy kereskedelmit végzett leány állást keres. Cím kiadóban

Felvetetik egy ügyes kisasszony Iritz Sámuel özv. cégnél.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

Értesítés.

Fogkoronák, hidak, egész fog-sorok, szápadlás nélkül, aranyból, platinából

fogtömések

ezüst amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. Fogkövek eltávolítását, fogak fehéritését és hibás fogsorok átalakítását vállalom. 23 éves fogtechnikusi gyakorlatom alatt több éven át Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalataim felbátorítanak arra, hogy ezen szaktudásomat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljam.

Teljes tisztelettel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri-utca, Böhm-féle ház, Makón.

Felvétetik egy ügyes -vagy tal esetleg középkorú ember, kinek jó jártasága van bor, sör, és pálinka üzletben

Iritz Sámuel özv. cégnél

Föld hagyma alá

Igen kitűnő minőségű

20 katasztrális hold föld

hagyma alá, esetleg egy társaságnak is, olcsón és rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett bérbeadó.

Bővebbet a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában.

Két ügyes fiu tanulónak felvétetik a „Makói Független Ujság” nyomdájában.

Elsőrendű föld hagyma alá kiadó!

Kilenc és fél katasztrális hold kitűnő föld, a kocsit mentén

hagymatermés alá haszonbérbe kiadatik.

Értekezhetni a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában.

Valódi kajszin barack pálinka

10 éves kapható. 8 korona literje

Iritz Sámuel özv. cégnél

Marhabört,

lóbört, juhört, nyulbört, báránybört, csikóbört és mindenfajta bőröket és gyapjút, a legmagasabb napi árban veszek.

Löwenstein Ármán

Deák Ferenc-utca 48 szám Fácskai bormérés mellett.

POOR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer: szeplő, májfolt, arc-, kézvörösség és mindenféle bőrtisztatlanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajjijító szer.

Ára: Vilma-crém 1 korona, Vilma-hajpor 1 korona, Vilma-szappan 70 fill, Hajjijító 1 K. Ezen piperezerek több kiállításon érmekkel lettek kitüntetve.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság dacára könyvnyomdánkban mindennemű nyomdai munkák a legpontosabban, tiszta, izléses kivitelben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos árban felvétetnek a kiadóhivatalban